

CORDONNERIE - CHAPELLERIE - GRAVURE

TRAVAIL SOIGNÉ - LIVRAISON RAPIDE.

TANG-VAN-PHUC

Nº 10 & 77, RUE CATINAT - SAIGON.

Tục xin chữ triệ

Tôi từng thấy lâu nay, như là trong chốn thôn quê làng náo cũng vậy. Mỗi khi người trong làng quá vắng, thì trâu rêu đến thùa cho làng hay, và xin chữ triệ, thì làng cử lấy tên làng Bình-Hòa mà để vào triệ như vậy: Đại-Nam Bình-hòa-xã, hoặc chức tước chỉ dõ rồi kể tên họ, sống bao nhiêu tuổi, v. v. ... Vậy thì hà tất phải xin với làng. Vì như cái bài chỉ của người ở làng này thì biên làng này, cũng đã rồi. Còn xin đây là xin cái đức tánh của người qua đời đó, như người đó bình sanh ngay thẳng, thì làng cho ngay thẳng, gian-là thì cho gian-là, xấu cho xấu, tốt cho tốt, cũng như giấy tành hạnh của người sống vậy, chứ ai xin cái nóc làng làm chi.

Người xưa, đến ngày rớt, trong tại chữ triệ lâu, vì trung nịnh nhệ vinh dục tại đó.

Cho nên hồi đời Chiến-quốc có người Kiêm-Lâu, nhà nghèo mà học hành giỏi, chẳng chịu làm quan, khi người làm chung, vợ người nói với ông Tang-Từ mà xin chữ triệ. Ông Tang-Từ đang suy nghĩ chưa như định chữ gì, vợ người Kiêm-Lâu tiếp mà nói rằng: Tôi muốn để chữ đức tánh cho Phu-tử tôi là chữ Khương, vì Phu-tử tôi bình nhứt tuy chẳng dư dả mà đức, nhưng sự chẳng dư ấy là tại Phu-tử tôi cam vui nghèo khổ, chứ ơn vua đã ghe phen trọng dụng, song Phu-tử tôi từ không chịu, là tại chỉ Phu-tử tôi mà thôi.

Vậy thì sự giàu sang cũng như đã có. Lại tánh Phu-tử tôi bấy lâu cũng chẳng rón ràng lo đều vinh hiển, lại cũng không sợ sệt sự khó nghèo, nên tôi xin để chữ Khương. Thấy Tang-từ nghe vợ ông Kiêm-Lâu nói rất nhảm, chẳng cái lấy chữ nữa hết, bèn để chữ Khương.

Nên người mãn phần đến làng xin chữ để trong triệ, là xin làng định cái đức-tính bình sanh của người qua đời đó thế nào mà cho chữ triệ, chứ nóc làng ai xin làm chi, người ở làng nào chết thì viết làng này, ai rầy là chỉ mà phải xin. Tục xin chữ triệ là vậy đó mà sao tôi hằng thấy người chết hay dùng thường mấy chữ: Thuần-hậu, Chất-phát, Trung-trực, mà để chữ đức-tính trong triệ. Như người nhơn-phẩm đúng, để mấy chữ ấy thì chẳng nói chi; còn người bình sanh gian dối cũng để mấy chữ đó, thì sao cho phân biệt thị phi, ấy là độn ông.

Còn dân bà khi qua đời thì hay dùng chữ Trinh-tiết. Thực-thận mà để trong triệ. Như người ấy bình sanh trinh-thục kiem-cần thì cho dân, còn có nhiều người lúc bình sanh, từ đức không có một, tam tưng chẳng mấy lòng, sớm dạo tới mãn, rầy đó mai đây, rồi đến ngày rớt cũng để chữ triệ những là Thục-thận Tiết-trình, thì không nhảm chi hết.

Vì vậy trước xưa người đi đường thỉnh linh gặp một đám sát, chẳng cần hỏi người qua đời ấy tánh-hạnh ra sao, dầy coi trong triệ thì đủ biết người đó thế nào, ấy cũng là một cái gương rành đời vậy.

H. V. H.

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU 85 nhà 33, 35, 37, 39 đường Amiral Dupré Saigon RƯỢU CHẮC, RƯỢU MẠNH RƯỢU KHAI-VỊ, RƯỢU TIÊU-HÓA

Nạn Chà-và TẠI CHỢ TRĂNG-BÀNG

Thăm thay! Tôi nghiệp thay cho dân mắc phải cái nạn Chà-khôn kiếp. Tại quận Trăng-bàng hạt Tây-ninh, núi thì cao, đất thì hẹp, dân thì đông, mà không bỏ sanh nhai, chỉ có trồng lúa cây cuộc buồn bán sơ-sai, không bỏ tấn phát như các tỉnh khác. Dân chỉ biết trồng khoai trồng bắp, dựng đem ra chợ bán 1, 2 cái mua gạo mủi về nuôi vợ con cho qua ngày tháng. Nào đề hạt thay, năm 1924 này, có bọn Chà-và ở đầu lại đầu giả mua chợ, góp làng giả bỏ lúa nhà-nước. Rất thương hại cho người ở làm bờ sông giả bụng một rđ rau cái ra chợ bán 1, 2 cái mà bị chà góp hết 5-7 su, nếu nóng lòng nói đi nói lại với nó thì nó lại ra oai đánh đập người ta, lại còn phao rành tiền trong túi nó mất, buộc người bị nó đánh phải bồi thường lại cho nó. Tôi nghiệp thay, nó nói sao phải hay vậy, 5-3 đồng cũng phải ôm bụng mà chịu bồi thường, vì có vắn kêu sao cho thâu.

Một rđ rau cái bán đặng bao nhiêu mà phải bị bồi thường 5, 3 đồng lại còn bị đánh đập, thì lấy chi mà nuôi vợ con cho qua ngày tháng? Không biết chi nó có cái quyền gì mà lớn đư vậy, nó đã góp bỏ luật nhà-nước lại còn đánh đập người ta nữa. Chúng tôi là dân quê đốt thấy vậy căm lộn không đàu, mà không dám nói, nếu nói ra thì sợ họa lây vợ trẻ, vì nó nhiều tiền, da kim ngân phá luật lệ. Nên anh em chúng tôi không biết phương thế chi cứu vớt đồng bào, nên mới mượn tờ quí báo Đ. P. T. B. mà thỏ thỏ đời đời. Xin khán-quan ông mô biết làm sao mà chà nó có quyền đư vậy, và làm sao mà nó dám bỏ luật nhà-nước góp tăng giá, tước sút như nó góp tăng giá, có ai là người có quyền sửa trị nó đặng, thì khán-quan ai là người đư biết luật nước chỉ dân cho bọn dân ngu đặng đến đứ mà đứ cáo, hoặc may có vớt đặng bọn dân nếm nạn tại chợ Trăng-bàng mà làm nghĩa, thì ơn ấy dân chúng tôi tác ghi muôn thưở.

Hải đâm

Ở NHÀ TÔI NẤU AN CÙNG KHÉO Ngày nọ Mít mời Xoài lên ăn cơm. Khi xong bữa trẻ dọn bụng xuống, Xoài, Mít mỗi người dùng đờ trắng miệng, uống nước, và chuyện vãng. Xây nghe dưới bếp gạo nđi; gạo sđn-sốt lớn tiếng cho đến Xoài, Mít đều nghe rõ. Xoài ngó Mít, Mít ngó, mỗi kêu vớ mà trách rằng:

« Sao mẹ trẻ không mua đờ ăn cho nhiều cho trẻ nó ăn vậy? Vợ trả lời: « Có mua mấy tạ mấy cân thì cũng vậy, hể vừa miệng thì đâu nó ăn tới họng cũng chưa muốn thôi; còn vớt trả vớt nđi như vậy đó! » Mít nghe dứt, chíp lấy lời mà nói với Xoài rằng: « Mà thật vậy anh, hể món nào ở nhà tôi nấu, thì ăn chẳng hể còn dư. Như tờ thực có với khđ-qua chưng cách thủy, anh khen ngon hồi này đó, thật nó nấu ăn khéo thật chứ chẳng chơi! »

Xoài mủn cười, nghì cho lưỡi không xuống nhiều bẻ trái trở: rồi lại nghì, vợ anh khéo, vợ mình lại vụng sao, bèn nói:

« Phải, chỉ dầy cũng như ở nhà-tôi bẻ vậy; nấu ăn khéo lắm. Bởi vậy bẻ tôi bữa nào ăn đờ hộp thì thôi, còn bữa nào ở nhà tôi nấu ăn, rồi bữa thì sao cũng bị chó vớ mẻo nó đập vãi ba cái tay cầm là ft. Mít hỏi sao lạ vậy; Xoài tiếp: « Có lạ gì, tại nó nấu ăn ngon quá! Nên hể chén bát trách trả, tay cầm đồ gì đờ đập lại sáng sủa, thì tôi bị chó vớ mẻo giằng ăn với nhau mà đập bẻ hết! »

T. V.

Sự cưới gả sớm CẢ HẠI VỀ ĐƯỜNG QUỐC-KẾ

Cái tệ cưới gả sớm rất nhiều, nào là thuộc về việc đường-sanh, nào là thuộc về việc truyền-chống, thường thấy các nhà báo đã nói nhiều lần, nay tôi chỉ luận cái tệ về đường quốc-kế.

Nước lấy dân làm gốc, có dân mới thành nước, dân giàu thì nước mạnh, dân nghèo thì nước suy.

Người trong một nước, nếu ai ai cũng làm được nuôi mà lấy mình, không ai làm lụy đến ai, thì tự nhiên nước phải giàu. Cho một người làm ra mđ 5, 10 người trông cậy ăn tiêu vào đó, thì nước tất nhiên phải nghèo.

Người ta sanh ra, từ hai mươi tuổi trở lên, sức tr-sanh chưa đủ, ấy là lẽ tể-nhiên vậy; muốn nói đến sự lấy vợ, phải chờ khi thời học ra trường rồi, hoặc mình có nghề-nghiệp định sanh gl, tự mình đủ sức mà nuôi lấy mình và nuôi được vợ con, bấy giờ mới nên cưới vợ.

Nước ta nhiều người, mình còn ở trong gánh cha mẹ phải nuôi mà đã rảnh cưới vợ, khi cưới vợ rồi đời năm chỉ đó, thì con cái thấy lức ngược thành bầy. Ở cái bầy con nhỏ đó, không nuôi không được; nuôi mà không hết chức-trách, thì không thể đặng. Khó thay! khó thay!

Nghĩ đó mà coi, cái thân ta đã vậy như trên cha mẹ, tức là làm lụy cho cha mẹ làm rồi, nay lại còn để cho cha mẹ phải đùm bọc cả vợ con ta nữa, thì ta làm lụy đến cha mẹ ta biết là bao! Cha mẹ ta đâu có sáng lức to-tác đến đâu, tưởng cũng phải ngớt hơi thở dài.

Dân-tộc nước ta, làm nhà như vậy, lấy sức một người làm, mà nuôi 5, 10 miệng ăn, thì làm sao cho thường đủ đặng; vì có ấy, nên quốc-kế một ngày một suy-vi, một khuôn bực.

Tôi thường để trí xem xét, thấy các nhà nghèo xưa ta, sự cưới lấy nhau lại càng sớm lắm, nên con cái sanh đờ thường rất đông. Con càng đông, càng thêm nghèo— Nghèo mà đông con, thế tức không ai ăn phần nghèo được, tham-bạo thì ăn trọn, hung hãn thì ăn cướp, yếu đuối thì ăn xin.

Chỉ vợ con cái sanh vào mấy nhà đó, thành-thê đã yếu hèn, lại gia-chi-di đỏi, lạnh, còn gì mà mong đến đường giáo-dục nữa. Đến khi lớn lên, con trai thì hoang-dàng, con gái thì đằm ó, trời thì lạc-lai, gặp việc gì đầu óc đờ đờ cũng làm, coi pháp-luật đặc khác khác nào như có-rất, như bụi-tro, như mây khói.

Lấy đó mà coi, sự kết-hôn sớm không những hại về đường sanh-kế, mà lại hại cho cả toàn thể quốc dân trong nước nữa. Nghĩ khá sợ thay!!

Thử xem các nước văn-minh, nước nào con trai cũng trên 25, 26 tuổi, mới được cưới lấy nhau. Mà như là các nhà văn-học, chánh-trị ky-thuật, lại càng đờ chậm hơn nữa. Cái phong-chào Âu-Mỹ lang thắm qua cõi trời đông, đã mấy mươi năm, mà ta đường như không động đặng, không biết chi đến! Ở! Sinh ra mà giàu có, làm thầy làm chủ người, thì đầu ft cũng nên; chứ sanh ra mà nghèo khổ, làm tôi làm mợ cho người, thì nhiều càng thêm hại. Tuy quốc-kế thặng suy không phải toàn ở một việc kết-hôn, nhưng thiết nghĩ muốn cải-lương-tệ-tục, cho rộng đường sanh-kế, thì xin trước phải cấm tục tảo-hôn.

BÙT-TRÁ

TRỒNG RĂNG

QUAN LUONG-Y CONAOD Ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15 Nhờ răng một cách rất êm ái. Trồng răng bằng sành và răng vàng.

Nhàn đâm TỬ THAM KHÔNG ĐÁY

Có một người kia bình sanh ở ăn từ thiện, hay bố đức thì nhân nên khi người mần phần, vua Diêm-Vương thấy người có ơn với đời bèn hỏi: Kiếp luân hồi này người muốn đờ chi, trăm sẽ cho người mà nếu gương từ thiện? Anh va tâu rằng: Tôi muốn làm quan Thượng-thư, con tôi thì đậu Trạng-nguyên, xung quanh nhà tôi có vườn mầu diên cho thiết tốt. Trong vườn nhà ở có một miếng vườn cho có ao, có hồ sen, trái hoa đủ thứ; vợ lớn vợ nhỏ đều có nhan sắc xinh đẹp, lại thêm dung hạnh công ngôn, còn tiền thì đầy tráp đầy rương, lúa đầy kho đầy đụn, an hưởng vinh hoa, sống ngoài trăm tuổi.

Vua Diêm-Vương nghe anh tâu tâu dứt lời, tức cười mà đáp rằng: sự muốn của người đó, trăm đầy cũng chưa đặng, đâu có mà cho người. Vậy thôi để trăm nhượng người cho người làm vua, cho vừa bụng muốn.

T. V.

Đồng-pháp thời-sự

Table with exchange rates for various banks and locations like Kho Nhà-uốc, Ngân-hàng Đông-Pháp, etc.

GIÁ LỬA

Table with prices for different types of coal and fuel.

NHÀ-TÍNH-HẠN

Chợ-tho. - Tại làng Đông-kế, tỉnh Phước-xá, huyện Thanh-ba có một con chó cái đờ ra bậu con chó con. Bà con nhà thì cũng giống như chó thường, duy có một con lại có 8 chân. Mỗi con thì có chia thêm ra một chơn nữa. Con chó kỳ-quái ấy sống hơn một ngày thì chết ai này lấy làm tiếc quá.

CHÓ TÂM CHON

Phù-Tho. - Tại làng Đông-kế, tỉnh Phước-xá, huyện Thanh-ba có một con chó cái đờ ra bậu con chó con. Bà con nhà thì cũng giống như chó thường, duy có một con lại có 8 chân. Mỗi con thì có chia thêm ra một chơn nữa. Con chó kỳ-quái ấy sống hơn một ngày thì chết ai này lấy làm tiếc quá.

MUA NƠI LỖ ĐƯỜNG

Saigon. - Chiều bữa thứ ba trời vùn vùn bụi bụi mưa một đám lớn quá. Nước đờ như xối, làm cho nhiều khúc đường như: Mayer, Paul Blanchy và Place du Maréchal Foch phải hư nên quan Đốc-lý đay rào mà sửa lại. Trời đất hệt mưa cây cỏ trôi màu người người mất mề, song đường sá như một trời trên non những bọm sần tành phải khoan tay người trong nhà mà ú dột.

XE HƠI CHANG VI XE BỜ

Sớm mai bữa 15 Avril rồi đây cái xe hơi số C. 2875 có M. Bernard, nhà ở đường Catinat số 101 cầm bánh. Khi chạy tới khúc đường Paul Blanchy xe hơi chạy một cái xe bờ của tên Nguyễn-văn-Xin ở Hố-môn chở xoài xuống chợ Saigon mà bán.

CẢ GAN ĐÓN ĐANG CƯỚP CẢ

Giáo-th. - Hôm bữa 10 tây này đây là 6 giờ tối, tên khách Lý-Phát, 23 tuổi, làm công trong lò rơm Lang-Bình thuộc xã hạt Bình-hoa, đi tới ấp Xá-hồ chỗ đờ núi Giải-Lương xảy có 4 tay anh chị cầm dao sáng đờ ai lại phở vậy Lý-Phát mà dờ tiến mà

Yết thị đầu giá

PROVINCE DE BACIEU Budget communal de Phong-thanh AVIS D'APPEL D'OFFRES Lieu, date et heures de l'appel d'offres: Bureau de l'Inspection de Bacieu, le 24 avril 1924 à 10 heures. Objet. - Construction de deux passerelles en bois de 20 mètres d'ouverture sur la route Communale n°1 (Glarai). Importance approximative: 2.000 \$ (9) Cautionnements provisoire et définitif: 25.000 et 708.000

PROVINCE DE BACIEU Budget communaux AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heures de l'adjudication: Inspection de Bacieu, le 30 avril 1924 à 10 heures. Objet. - Construction de huit maisons communes semblables aux villas de Dinh-banh, An-trai, Tanloi, Vianan, Thoibinh, Phonglac, Tanloc et Tanthuan (Camau). Importance approximative: 20.000 \$ (9) Cautionnements provisoire et définitif: 250.000 et 608.000

TRAM NAM KHONG PHAI NHÀ HỌA CHON DUNG NGUYEN-BUC-NHUAN

Số 73, Boulevard de la Somme (NGANG BANG XE LỬA GIỮA CHỢ CỎ) SAIGON

Thy và tiệm này đờ có bằng cấp thí nghiệp nơi trường xđ nghệ, và đờ 3 cái bằng-cấp Đờ-xã Hanoi; mới năm rồi đờ cuộc Đờ-xã thành Marseille lại đờ thường bằng cấp và Médaille rất xứng đàng. Hình vẽ thiết tỉnh xđ và đờ trên mũm không phai. Chứ qui vị muốn vẽ xin giới hình chụp đờ hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ giới cho một tờ cáo bạch có bản rõ thướt tất giá cả và cái nghĩa minh.

PHỤ LÂM ĐƠN ĐÀO-VINH-NHÂN

Hàng chánh ở tại Hanoi, đường Résident Miribel số 2 Tiệm nhánh ở tại Saigon, đường Bourdais số 187 BÀN SĨ VÀ BÀN LỄ

ĐÈN LÒA KIỂU MỚI

TRÁP BĂNG DẦU LỬA

Hỡi người không có việc làm! Hỡi người muốn tìm chỗ làm cao tiến! Bất kỳ là nghề chi Hãy viết thư hay lá đến tại phòng việc. BUREAU DE PLACEMENT 70, Boulevard Charner, 70 MÀ GIỮ TÊN VÀO SỔ

Lời rao

của quan Tân-sĩ lương-y BUFFON Tôi xin tở cho đồng-bang Annam hay rằng: Tôi mới lập thêm một nhà đờ nuôi bệnh tại Chợ-lớn, đường Marines (Thủy-bình) môn bãi số 241 ter làm hai hạng từ 4 s và 5 s một ngày, kể chung thuốc men và ăn uống. Mỗi ngày tôi khám bệnh hai lần: Tân-sĩ lương-y BUFFON

MUON BAN

Một cái xe-hơi hiện Vermorelle ở chỗ ngđi, còn tốt lắm. Muốn hỏi thăm hay là muốn coi, xin đờ nơi tiệm xe Velo-Sport.

Yết thị đầu giá

PROVINCE DE BACIEU Budget communal de Phong-thanh AVIS D'APPEL D'OFFRES Lieu, date et heures de l'appel d'offres: Bureau de l'Inspection de Bacieu, le 24 avril 1924 à 10 heures. Objet. - Construction de deux passerelles en bois de 20 mètres d'ouverture sur la route Communale n°1 (Glarai). Importance approximative: 2.000 \$ (9) Cautionnements provisoire et définitif: 25.000 et 708.000

PROVINCE DE BACIEU Budget communaux AVIS D'ADJUDICATION

Lieu, date et heures de l'adjudication: Inspection de Bacieu, le 30 avril 1924 à 10 heures. Objet. - Construction de huit maisons communes semblables aux villas de Dinh-banh, An-trai, Tanloi, Vianan, Thoibinh, Phonglac, Tanloc et Tanthuan (Camau). Importance approximative: 20.000 \$ (9) Cautionnements provisoire et définitif: 250.000 et 608.000

TRAM NAM KHONG PHAI NHÀ HỌA CHON DUNG NGUYEN-BUC-NHUAN

Số 73, Boulevard de la Somme (NGANG BANG XE LỬA GIỮA CHỢ CỎ) SAIGON

Thy và tiệm này đờ có bằng cấp thí nghiệp nơi trường xđ nghệ, và đờ 3 cái bằng-cấp Đờ-xã Hanoi; mới năm rồi đờ cuộc Đờ-xã thành Marseille lại đờ thường bằng cấp và Médaille rất xứng đàng. Hình vẽ thiết tỉnh xđ và đờ trên mũm không phai. Chứ qui vị muốn vẽ xin giới hình chụp đờ hoặc viết thư hỏi, tiệm này sẽ giới cho một tờ cáo bạch có bản rõ thướt tất giá cả và cái nghĩa minh.

PHỤ LÂM ĐƠN ĐÀO-VINH-NHÂN

Hàng chánh ở tại Hanoi, đường Résident Miribel số 2 Tiệm nhánh ở tại Saigon, đường Bourdais số 187 BÀN SĨ VÀ BÀN LỄ

ĐÈN LÒA KIỂU MỚI

TRÁP BĂNG DẦU LỬA

Hỡi người không có việc làm! Hỡi người muốn tìm chỗ làm cao tiến! Bất kỳ là nghề chi Hãy viết thư hay lá đến tại phòng việc. BUREAU DE PLACEMENT 70, Boulevard Charner, 70 MÀ GIỮ TÊN VÀO SỔ

Lời rao

của quan Tân-sĩ lương-y BUFFON Tôi xin tở cho đồng-bang Annam hay rằng: Tôi mới lập thêm một nhà đờ nuôi bệnh tại Chợ-lớn, đường Marines (Thủy-bình) môn bãi số 241 ter làm hai hạng từ 4 s và 5 s một ngày, kể chung thuốc men và ăn uống. Mỗi ngày tôi khám bệnh hai lần: Tân-sĩ lương-y BUFFON

MUON BAN

Một cái xe-hơi hiện Vermorelle ở chỗ ngđi, còn tốt lắm. Muốn hỏi thăm hay là muốn coi, xin đờ nơi tiệm xe Velo-Sport.

Đèn lồng đèn đờng, đèn trờ Bán tại tiệm TRẦN-QUANG-NHIÊN 200, đường d'Espagne Saigon

THÁI-SANH Chụp-hình

Trữ bán dù thứ đó chụp hình - Chuyên nghề rửa kiền - họa hình - sửa hình - phơi hình

166-167, Rue des Marins CHOLON

